

Campagnetekst

Wie arm is moet keuzes maken

Tussen een nieuwe bril voor de dochter en voor jezelf. Tussen groenten en medicijnen. Tussen de huur en een beugel. Tussen een doktersbezoek en een schoolreis. Tussen de psycholoog en de elektriciteitsrekening. En dat elke dag opnieuw. Niemand zou ooit deze keuzes moeten maken.

In 2025 schuift Welzijnszorg een schrijnend én urgent probleem naar voren: gezondheidsongelijkheid.

Armoede tast de gezondheid aan door financiële stress, uitgestelde zorg, een slechte woonkwaliteit en een ongezonde leefomgeving. Mensen in armoede stellen medische zorg noodgedwongen uit, vinden geen arts of kunnen de medicatie niet betalen. Ziekte leidt op zijn beurt tot extra kosten én inkomensverlies. De cirkel is rond: arm maakt ziek, ziek maakt arm.

“Sommige medicatie zoals pijnstillers worden niet terugbetaald, waardoor mensen liever wel terugbetaalde medicatie (antibiotica) krijgen. Met daardoor soms een verkeerd gebruik van medicatie als gevolg.”
getuigenis signaaldag Leuven

Door deze cirkel ontstaat er gezondheidsongelijkheid, structurele verschillen in gezondheid en levensverwachting tussen bevolkingsgroepen. Die verschillen zijn géén kwestie van individuele keuzes, maar ze ontstaan door sociale, economische en omgevingsfactoren. Mensen die in armoede leven, worden vaker ziek én leven korter.

De cijfers zijn alarmerend. Wie in een arme wijk woont:

- heeft 51% meer kans op diabetes.
- loopt 2,5 keer meer het risico om langer dan een jaar uit te vallen door ziekte
- stelt vaker preventieve zorg uit: 70% meer kans om drie jaar geen tandarts te zien.

Wat moet er veranderen?

Geen zorg op twee snelheden

Ons gezondheidssysteem lijkt op papier goed uitgebouwd, maar de realiteit voor mensen die chronisch ziek zijn én in armoede leven is anders. Wie ziek is, betaalt vaak dubbel: met geld én met tijd. Enerzijds maken medische kosten, inkomensverlies en supplementen ziek zijn bijna onbetaalbaar. Anderzijds zorgen de wachtlijsten ervoor dat er kostbare (zorg)tijd verloren gaat.

Er ontstaan twee snelheden in de zorg: wie kan bijbetalen, wordt sneller geholpen.

Dat is onaanvaardbaar. **We verdienen allemaal toegang tot kwalitatieve zorg, zonder financiële drempels of wachttijden op basis van inkomen.**

Zorg op maat

Veel mensen geraken de weg kwijt in het kluwen van zorg, instanties en rechten. Welzijnszorg pleit voor automatische toekenning van rechten, maar ook voor toegankelijke, begrijpbare en begeleide zorgverlening op maat.

- **“Als ik het niet begrijp in het ziekenhuis, vraag ik de huisarts om het beter uit te leggen.”**
- *getuigenis via Samen DiVers*

Een menselijk benadering en kennis over de impact van armoede op iemands leven zijn essentieel. **Zorg op maat vraagt inzicht in hoe armoede iemands mogelijkheden beïnvloedt. Verder vraagt het begeleiding doorheen het complexe zorgsysteem.**

- **“Een huisdier om voor te zorgen helpt veel mensen, maar anderen hebben er kritiek op. Nochtans brengt het veel troost, liefde en steun. Je bloeddruk daalt zelfs als je een huisdier aait.”**
- *getuigenis signaaldag Harelbeke*

Betere levensomstandigheden, betere gezondheid

Een goede gezondheid begint buiten het ziekenhuis. Wonen, onderwijs, inkomen, leefomgeving – al deze domeinen hebben een directe en indirecte invloed op gezondheid.

Alleen met structurele investeringen in betere levensomstandigheden kunnen we gezondheidsongelijkheid écht aanpakken en werken we aan een gezonde samenleving. **Daarom moet gezondheid een doel zijn in alle beleidsdomeinen.**

Doe met ons mee!

Maak de campagne zichtbaar.

- Bestel je campagneaffiche gratis via welzijnszorg.be/webshop en hang ze op.
- Volg Welzijnszorg op Instagram, Facebook en YouTube.
- Organiseer een actie.

Samen maken we van gezondheid een recht, geen luxe

speel het spel op

www.samentegenarmoede.be/spel

Hoe goed ben jij in onmogelijke keuzes?

Wie arm is moet keuzes maken. Onmogelijke keuzes. Elke dag opnieuw. We schotelen je enkele dilemma's voor. Verrassend, filosofisch, grappig of confronterend... Laat je uitdagen en kies voor een van beide opties. Maar vooral, praat erover en geef op die manier een stem aan wie vaak ongehoord blijft. Zorg mee dat niemand onmogelijke keuzes moet maken.

Avalosse, H., Noirhomme, C., & Cès, S. (2022). Ongelijk in gezondheid. *Gezondheid & Samenleving*, 4, p 6-31.

